Henny Thijssing-Boer

Josine

TRILOGIE

JOSINE TRILOGIE

Henny Thijssing-Boer

Josine Trilogie

Een stoffelijk bewijs

Waarom mijn moeder

Op vleugels van de tijd

Z&K

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789401908573
NUR 344

© 2016 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

Oorspronkelijke uitgave *Een stoffelijk bewijs*, © 1999
Oorspronkelijke uitgave *Waarom mijn moeder*, © 1999
Oorspronkelijke uitgave *Op vleugels van de tijd*, © 2000
Deze uitgave werd in 2002 uitgegeven onder de titel *Op vleugels van de tijd trilogie*

www.zomerenkeuning.nl

Alle rechten voorbehouden

EEN STOFFELIJK BEWIJS

Hoofdstuk 1

Casper van Arendonk kon niet aanvaarden dat hij vanwege zijn ziekte niet meer voorop kon gaan in de zaak, terwijl die hem trok als een magneet. Het omgaan met de klanten, het verkopen van de goederen, was hem met de paplepel ingegeven en lag verankerd in zijn bloed. Maar daar houdt het lot geen rekening mee, bedacht hij schamper, en zodoende lag hij als een oude, hijgende kerel in de huiskamer op de bank. Met een stapel kussens in zijn rug, want als hij gewoon plat lag, kreeg hij het gevoel dat hij zou stikken.

Hij had nog nooit gerookt, toch had hij longemfyseem. Een akelige, niet te genezen kwaal, want als de rek eenmaal uit je longen was, kwam die er niet in terug. Hij had vanochtend weer wat te veel hooi op de vork genomen en daardoor voelde hij zich nu een gebrekkige oude kerel, terwijl hij pas zesenvijftig jaar was. Hij had zijn medicijnen ingenomen, en het pompje gebruikt. Hopelijk zakte de benauwdheid en kon hij over een paar uur zijn neus toch nog even in de winkel laten zien. En misschien vond hij dan de moed voor een gesprek onder vier ogen met Julius. Dat zou geen peulenschilletje zijn, maar het móest ervan komen. De tijd drong, want behalve dat zijn longen niet in orde waren, vertelde zijn lichaam hem dat er meer aan de hand was. Het was zijn plicht de zaak veilig te stellen voordat het te laat was. Omdat Krista en hij slechts een dochter hadden gekregen, niet de zo felbegeerde zoon, was Julius Rietvoort de enige die in aanmerking kwam om hem op te volgen.

Hun dochter Josine was inmiddels zevenentwintig en natuurlijk hield hij van haar. Daar ging het niet om, maar het speet hem nog dagelijks dat Josine geen hart had voor de zaak. Ze was nota bene pedicure geworden, terwijl haar bedje gespreid was geweest, haar kostje in de winkel voor het oprapen lag. Een jaar geleden had Josine te kennen gegeven dat ze op eigen benen wilde staan. Gezien haar leeftijd hadden Krista en hij daar begrip voor kunnen opbrengen. Hij had toen een huis voor haar gekocht in een dorp dat zowat tegen hun stad aanleunde. Het was de helft van een twee-onder-een-

kapwoning. Beneden, naast de voordeur, was een extra kamer waar Josine haar pedicureklanten ontving, en één middag in de week had ze zitting in een bejaardentehuis waar de oudjes om beurten bij haar terechtkonden. Josine was niet te beroerd om flink aan te pakken, wat dat betrof hadden ze geen reden tot klagen over hun enig kind.

Josine leidde een druk bestaantje, want naast haar eigen werkzaamheden kwam ze steevast twee ochtenden in de week naar de winkel om Krista te helpen met de boekhouding. Krista genoot wanneer haar dochter gezellig naast haar in het kantoor zat te werken. Ze vonden het allebei een lieve geste dat Josine op deze manier toch een steentje aan de zaak bijdroeg. Hun bewondering erover staken ze niet onder stoelen of banken, maar ondertussen wisten ze in hun hart allebei dat Josine niet in de eerste plaats voor het belang van de winkel kwam.

Ze wilde Julius zien, op gezette tijden in zijn nabijheid zijn. Josine hield al heel lang van Julius Rietvoort, daardoor keek ze niet naar andere mannen om en was ze een alleenstaande vrouw wier liefde onbeantwoord bleef. Krista en hij waren ervan overtuigd dat Josine en Julius een ideaal paar zouden kunnen zijn. Dat Josine twee jaar ouder was dan Julius mocht toch warempel de pret niet drukken! Dat luttele verschil in leeftijd deed er niet toe, het werkelijke knelpunt heette Sylvie Zeegers. Dat meisje woonde in hetzelfde dorp als Julius, de twee kenden elkaar al vanaf de schoolbanken en sinds twee jaar hadden ze een vaste relatie.

Dat zou hij – Casper van Arendonk – moeten respecteren, ware het niet dat hij voor meer dan honderd procent zeker wist dat Julius zich vergiste in Sylvie Zeegers. Het meisje paste van geen kanten bij Julius. Hij had haar een paar keer getroffen als ze Julius van de zaak kwam afhalen en ze vervolgens samen van de stad naar hun dorp reisden. Elke keer hadden Krista en hij zich geërgerd aan het schepsel dat volgens hun normen innerlijk noch uiterlijk fatsoen kende. Ze droeg te korte rokken, te strakke truitjes en gebruikte te veel make-up. Sylvie kwam uit een asociaal gezin en dat was haar duidelijk aan te zien. Waarom zag Julius dat niet? Waarom liet hij zijn oog niet vallen op Josine, zodat hij hún schoonzoon werd.

Vol onbegrip schudde Casper zijn hoofd. Nadat hij nog een keer zijn pompje had gebruikt waardoor de hevige benauwdheid iets afzakte, liet hij zich door zijn gedachten meevoeren naar het verleden. Naar de tijd toen zijn

vader nog de baas was en het enorme pand van tegenwoordig slechts een klein winkeltje was geweest. Elektrische apparaten waren toen nog schaars; naast stofzuigers, radio's en dergelijke, verkochten ze allerhande huishoudelijke artikelen als potten en pannen. Het kwam erop neer dat het destijds meer een winkel van Sinkel was geweest. Maar toen al – nog een kwajongen – hield hij van het vak.

Zijn ouders waren allebei al overleden, maar hij zou er veel voor overhebben als ze even mochten zien wat er van het winkeltje geworden was! Jaren geleden had hij het geluk gehad dat de panden naast die van hem te koop werden aangeboden. Hij had toen geen moment geaarzeld, maar meteen happig toegeslagen! Het resultaat was dat hij nu de trotse eigenaar was van een zaak met een uitgestrekte voorgevel. De etalages toonden dat hij op elektronisch gebied – behalve computers – alle denkbare apparatuur in huis had. Hij verkocht de beste merken radio's en televisies, koelkasten, wasmachines, gas- of elektrische ovens en kookplaten. Maar ook voor het kleinere spul als koffiezetapparaten, sapcentrifuges, krultangen en noem maar op, kon men terecht bij Van Arendonk, die nooit nee verkocht!

Hij had twee monteurs in dienst die de gekochte goederen keurig afleverden en ter plekke installeerden. Er stonden twee verkopers in de zaak: Julius, en Henk Wolthuis, een getrouwde man van in de veertig. Krista deed de boekhouding en de planning en tot een tijd geleden, toen hij zelf nog voorop kon gaan, deed hij de inkoop. Die taak had hij inmiddels al overgedragen aan Julius.

Sinds Josine uit huis was gegaan, woonden Krista en hij met z'n tweetjes boven de zaak die lag aan een doorgaande weg in een dichtbevolkte buitenwijk van Groningen. Het streelde zijn trotse hart dat niet alleen de mensen uit de buurt, maar alle Groningers de naam Van Arendonk kenden en zijn winkel wisten te vinden. Hij kón het niet accepteren dat hij vanwege zijn ziekte telkens een stap terug moest doen, hij wilde zo verdraaide graag de touwtjes in handen houden. Dat die vurige wens ijdel was, hoefde geen sterveling hem te vertellen: hij kende de taal van zijn lichaam helaas te goed. Die eiste van hem volstrekte rust en dat vooruitzicht was een plaag die hem menige nacht van zijn slaap beroofde. Als hij dan 's ochtends geradbraakt opstond, spookten er altijd dezelfde gedachten door zijn hoofd: de enige die de zaak van zijn ondergang kan redden, is Julius Rietvoort.

Julius… Die jongen had alles wat hij zich bij een eigen zoon had voorgesteld en dus mocht het geen wonder heten dat hij meer om hem gaf dan normaal was tussen werkgever en werknemer. Hij had Julius Rietvoort leren kennen toen die in het laatste jaar van de mts zat en zijn stageperiode bij hem doorbracht. Vanaf de eerste dag klikte het tussen hen beiden en al heel snel kreeg hij in de gaten dat Julius het vak in zijn hoofd en zijn vingers had. Hij ging op een aangeboren prettige manier met de klanten om en zelfs de moeilijkste 'gevallen' liet hij niet met lege handen de zaak verlaten. Het had niet lang geduurd voor hij de jongen aanbad, maar dat had hij vanzelfsprekend niet laten merken.

Josine kwam in die tijd echter wel voor haar gevoelens jegens Julius uit. Ze kon toen dweperig verlangend zeggen: 'Ik wou dat Julius mij eens mee uit vroeg. Hij is de man van mijn dromen!'

Julius vroeg zijn dochter echter niet mee uit, na een werkdag ging hij terug naar het dorp waar hij zijn eigen leven leidde. Ze wisten toen alleen nog maar van hem dat zijn vader, Laurens Rietvoort, tegelzetter van beroep was geweest en dat hij na een kort ziekbed was overleden. Julius was toen pas zestien jaar geweest en na de dood van haar man had zijn moeder, Maaike Rietvoort, er alleen voor gestaan.

Financieel was het in het uiteengevallen gezinnetje geen vetpot, maar ze konden zich redden omdat Maaike naast het karige pensioentje van Laurens een eigen inkomen genoot. Ze runde al vanaf haar trouwen een tabakswinkeltje en tevens verkocht ze kranten, snoep en tijdschriften. Het dorp was echter klein en had bovendien een supermarkt die dezelfde waren in huis had als Maaike Rietvoort. Zij had het geluk dat de dorpelingen begaan waren met haar lot. Door bij Maaike te kopen voorkwamen ze dat haar kleine winkeltje weggedrukt werd door een filiaal van een overbekende winkelketen. Wat Maaike in huis had, kocht men, uit meeleven, bij haar, en niet bij hem die zogenaamd op de kleintjes lette.

In dat jaar slaagde Julius met vlag en wimpel voor zijn examen. Na de vakantie die daarop volgde, wilde hij naar de hts. Daar had hij, Casper van Arendonk, uit louter eigenbelang een stokje voor weten te steken. Toen wist hij namelijk al heel zeker dat Julius behalve een begeerde schoonzoon ook de ideale opvolger voor hem was. Hij wilde de jongen onder zijn hoede hebben zodat hij hem, wat de zaak betrof, helemaal naar zijn hand kon zetten.

Hij had zijn plannen eerst uitvoerig besproken met Julius, die meteen oren had gehad naar zijn voorstel. Later had hij Maaike Rietvoort opgezocht in het dorp en het had hem weinig moeite gekost om ook haar ervan te overtuigen dat een knaap als Julius in de praktijk evenveel, zo niet meer, kon leren dan op school.

'Je moet niet vergeten dat hij meteen leuk geld gaat verdienen en me dunkt dat dat in jullie situatie wel van pas komt. Om zich helemaal in het vak te bekwamen, zal Julius in de avonduren verschillende cursussen moeten gaan volgen. Dat is de enige voorwaarde die ik stel.'

Zo had hij het toentertijd voorgesteld en precies zo was het allemaal verlopen. Hij – Casper – had het geluk van zijn dochter absoluut verzekerd geweten, evenals het voortbestaan van de zaak als hij eenmaal oud en versleten zou zijn. Dat dat in versneld tempo zou gebeuren omdat hij een longziekte kreeg, had hij toen niet geweten. En dat Julius zich serieus zou verslingeren aan Sylvie Zeegers was al helemaal niet bij hem opgekomen. Hoe kon het in vredesnaam bestaan dat zo'n pientere knaap langs zijn dochter heen keek, vroeg Casper zich verbaasd af. Voordat zijn kwaal hem werkelijk hulpbehoevend zou maken, en dat andere, nu nog onbestemde, zich in zijn lichaam zou openbaren, moest hij de juiste maatregelen treffen. Dat betekende domweg dat hij Julius moest laten inzien dat hij zich in zijn huidige meisje vergiste en dat hij stukken beter af was met Josine. De jongen moest wakker geschud worden en… Verder kwam Casper van Arendonk niet, want op dat moment verscheen Krista in de huiskamer.

Ze keek haar man bezorgd aan. 'Hoe is het nou?'

Casper kwam overeind en glimlachte haar bemoedigend toe. 'Veel beter! De benauwdheid is gezakt, ik kan bijna weer normaal ademhalen. Ik denk zelfs dat ik me in de winkel nog wel eventjes nuttig kan maken. Het is druk, hè? De winkelbel staat nauwelijks stil!'

Krista liet zich in een stoel zakken. 'Het is vanmiddag zo extreem druk dat Julius bij me in het kantoor kwam en vroeg of ik even bij wilde springen. Nou, dat was natuurlijk geen punt!'

Caspers gezicht betrok. 'Omdat je man een wrak is geworden, moet jij zijn werk erbij doen…'

Krista wist hoe Casper vooral geestelijk leed onder zijn ziekte. Ze probeerde hem op te beuren door er een grapje van te maken. 'Tja, jongen, wat

wil je? Ik ben een jaar jonger dan jij en op deze leeftijd ga je dat merken, hoor!' Ze streelde even langs zijn wang en ging in volle ernst verder. 'Ik wou dat jij je wat minder zorgen maakte, Casper. Ik wed dat je de hele tijd hebt liggen piekeren, maar daar schiet je niets mee op. Het komt toch zoals het moet komen. Je moet proberen je lot te aanvaarden. Hoe minder jij je inwendig opwindt, hoe minder benauwd je het zult hebben.'

Casper schudde driftig met zijn hoofd. 'Ik zit anders in elkaar, ik ben ervan overtuigd dat een mens zijn lot grotendeels in eigen hand heeft. Daar staan ziektes vanzelfsprekend buiten, de rest kun je echter wel degelijk sturen. Ik ga met je mee naar beneden, ik wil een onderhoud hebben met Julius. In het kantoor zullen we ongestoord kunnen praten. Begrijp je, Krista, dat ik niet langer wachten kan…?'

Zij knikte, want ze wist wat Casper bedoelde en van plan was. Ze hadden het er samen al zo vaak over gehad, het was hun beider hartenwens dat Julius zijn oog liet vallen op Josine. Krista slaakte een haast moedeloos zuchtje dat ze met woorden onderstreepte.

'Ik ben bang dat de liefde zich niet laat sturen.'

'Zo denk jij er als vrouw over, ik vind dat het het proberen waard is. Als ik nu niets doe, zal ik daar later ongetwijfeld spijt van krijgen. Ik heb niet alleen het belang van de zaak op het oog, maar ook zeer zeker het geluk van onze dochter!'

'Ja, jongen, ik weet het en ik ben het met je eens dat niets doen geen vruchten kan afwerpen. Weet je wat,' besloot ze ter plekke, 'ik stuur Julius naar jóu, dan hoef jij de trap niet op en af!' Ze stond op en voordat ze de winkel weer opzocht boog ze zich over Casper en gaf hem een zoentje. 'Ik laat het aan jou over, ik weet dat je voor ons aller geluk zult strijden. Maar wind je alsjeblieft niet op, blijf kalm!'

'Ik zal me gedragen als een liefhebbende vader die het beste met zijn zoon voorheeft. En dat zal me geen moeite kosten, want ik geef werkelijk om Julius Rietvoort.'

Casper en Krista keken elkaar een moment veelzeggend aan, toen verliet zij de huiskamer en in de winkel zocht ze Julius op. Ze moest even wachten, want hij was bezig met een klant die klachten had over een koffiezetapparaat dat ze enkele weken geleden had gekocht. 'Het water loopt niet door, het is ronduit een rotding, een miskoop!'

‘Ik zal er even naar kijken,’ antwoordde Julius even rustig als vriendelijk. Hij liep ermee naar de werkplaats achter de winkel en was in een ommezien terug. ‘Ik heb het euvel al gevonden, de gaatjes onder in de filterhouder zaten verstopt. Als u die regelmatig schoonmaakt zult u er absoluut geen last meer mee krijgen.’

De vrouw bloosde diep en verlegen met de situatie hakkelde ze: ‘Ik schaam me dood dat ik tegen u tekeerging en nu blijkt het mijn eigen stomme schuld te zijn! Het is waar: ik vergeet de filterhouder mee af te wassen.’

‘Vergeten is puur menselijk,’ zei Julius en om haar weer op haar gemak te stellen knoopte hij een praatje aan.

Krista stond op een afstandje en terwijl ze het gesprekje volgde, flitste het door haar heen: ik kan me voorstellen dat Josine verliefd op hem is. Zij vond Julius geen oogverblindend knappe man, maar dat hij een lieverd was, straalde van hem af. Hij had een slank postuur, was breed in de schouders en smal in de taille. Hij had van nature donker krullend haar, dat hij onlangs gemillimeterd had laten knippen. Zijn ogen waren donkergrijs, en zijn neus recht. Hij had een gevoelige mond, vond Krista en als hij lachte, liet hij een regelmatig, wit gebit zien. Hij was kerngezond en voor Casper en haar absoluut de ideale schoonzoon. Kon je het lot maar daadwerkelijk in eigen hand nemen, Casper zag daar blijkbaar een mogelijkheid toe, zij echter niet.

Op dat ogenblik verliet de klant onder een reeks verontschuldigingen de winkel en wenkte Krista Julius. Hij kwam terstond op haar toe en voordat Krista haar mond kon opendoen, zei Julius: ‘Ik zag u daarstraks naar boven gaan, gaat het weer wat beter met uw man?’

Krista reageerde ietwat opstandig. ‘Hij heeft die hevige aanvallen van benauwdheid deels aan zichzelf te wijten. Heb je niet gezien dat hij vanochtend eigenhandig een koelkast uit het magazijn naar de winkel droeg, terwijl daar steekwagentjes voor zijn? Hij mág helemaal geen zware dingen meer tillen, maar ja…’ Ze sloeg haar ogen op naar Julius en bracht de boodschap van Casper aan hem over. ‘Mijn man vroeg of je even bij hem wilde komen. Ga maar gauw, hij heeft een hekel aan wachten.’

‘Is er iets?’ Julius keek zijn bazin vragend aan.

Ze haalde haar schouders op en herhaalde: ‘Ga maar, dan kom je er wel achter.’

Julius liep naar de deur waarachter de trap was die naar het woongedeelte

leidde en in het voorbijgaan fluisterde hij gekscherend tegen Henk Wolthuis: 'Ik word door de baas op het matje geroepen, dat lijkt niet best!'

Julius lachte breed en vervolgde zijn weg, de ander bedacht, niet geheel zonder jaloezie: jij kunt een potje breken bij de baas, je hoeft je geen zorgen te maken. Het zou hem niks verbazen als Julius Rietvoort opslag kreeg zonder daarom te vragen. Nou ja, hij kwam zelf ook niets tekort, en had dus geen reden tot mopperen of klagen.

Na een klopje op de deur van de huiskamer, duwde Julius die open en toen schrok hij van het gezicht van Casper van Arendonk. Dat was opgezet en rood, hij haalde moeizaam adem. Arme man, zo jong nog… 'U wilde me spreken?'

Casper wees met een armzwaai op een stoel tegenover de bank waarop hij weer tegen de kussens leunde. 'Ga zitten. Ja, jongen, we moeten eens praten. Het zal je niet zijn ontgaan dat ik er de laatste tijd niet beter op word. Na de geringste inspanning moet ik het al af laten weten en ben ik niet meer aanspreekbaar. Nog even en ik zal in de winkel geen vinger meer kunnen uitsteken. Misschien kan ik er zelfs niet eens meer komen omdat het traplopen te veel inspanning kost.'

Begaan met het lot van de man die hij hoogachtte en bijzonder graag mocht, zei Julius bewogen: 'Het is beroerd om te moeten toegeven dat u niet meer de oude bent. Een jaar geleden was er nog niks aan de hand en nu dit…'

'Vorig jaar om deze tijd had ik ook al last van benauwdheid, maar toen kon ik het nog verbloemen.' Casper zweeg heel even voordat hij Julius een gewetensvraag stelde. 'Hoe zou jij het vinden als ik de zaak verkocht en noodgedwongen stil ging leven, zoals dat heet?' Hij keek Julius indringend aan.

Die verschoot van kleur en stotterde van schrik: 'Dat zou een regelrechte ramp zijn! Hebt u me bij u geroepen om me te vertellen dat ik eerdaags op straat kom te staan?'

'Die kans is inderdaad aanwezig. Je weet dat ik niet kan terugvallen op Josine en ik wil de last van de zaak niet op de schouders van mijn vrouw stapelen. Daar heeft zij overigens geen zin in, Krista en ik doen het samen en anders stoppen we ermee.'

'Lieve deugd… dit had ik niet verwacht. Het is ronduit verschrikkelijk waar u mij voor waarschuwt! Van Arendonk is in de stad een begrip. Als die

niet meer bestaat, zal Groningen iets missen, een stukje armer zijn en… dan heb ik het nog niet eens over mijn eigen gevoelens.' Hevig geschrokken en uit het veld geslagen, voegde Julius er een vraag aan toe die moeilijk over zijn lippen kwam. 'Is het al definitief… is er echt geen sprankje hoop meer?'

'Dat weet ik niet, het voortbestaan van de zaak ligt uitsluitend in jouw handen.' Casper had die woorden kalm uitgesproken. Hij schonk Julius een innemende lach, maar die wist niet wat hij hoorde.

Hij taxeerde het ondoorgrondelijke gezicht van zijn baas. 'Ik ben slechts werknemer, hoe zou ik uw zaak van de ondergang kunnen redden? Wat bedóelt u eigenlijk?'

Casper van Arendonk was geen man die lang om de hete brij heen danste, hij viel nu dan ook met de deur in huis. 'Ik bedoel dat als jij mijn opvolger wordt, ik de deur van de winkel niet hoef te sluiten. Het enige wat je daarvoor zult moeten doen, is trouwen met mijn dochter. Je hebt toch geen hekel aan Josine?'

'Nee, integendeel, ik mag haar bijzonder graag. Dat weet u immers wel! Maar tussen iemand graag mogen of boven alles liefhebben, ligt een wereld van verschil, meneer Van Arendonk! Ik hou niet op zo'n manier van Josine dat ze mijn vrouw zou kunnen worden. Daar heb ik Sylvie voor…' Dat laatste had ik anders moeten formuleren, dacht Julius. Krachtiger, als een voldongen feit, niet als een aarzeling. Het ging voorlopig niemand iets aan dat hij met Sylvie wilde breken. Geen sterveling kon immers bevroeden hoe moeilijk hij het had met het nemen van deze beslissing. Hij hield van Sylvie, maar het meest kwelde hem de wetenschap dat zij het zonder hem niet zou redden.

Toen Casper zei: 'Dat meisje past niet bij jou,' vond Julius dat het leek alsof zijn baas gedachten kon lezen.

Om zich niet in de kaart te laten kijken mompelde hij: 'Ik hou van Sylvie Zeegers.'

Daarop sneerde Casper: 'Dat kind heeft je niets te bieden, man! Als je het geluk in je leven wilt bemachtigen, moet je altijd je verstand voorop laten gaan. Dat geldt voor het doen van zaken, maar vooral in de liefde. Het kan jou in de loop der jaren niet zijn ontgaan dat Josine van je houdt. Het zal haar geen moeite kosten om haar liefde op jou over te brengen. En als het eenmaal zover is, zul jij trots zijn op de enige en juiste keuze die jij in je leven

maakte! Ik bied je een kans en jij moet bedenken dat je die doorgaans maar één keer in je leven krijgt! Als jij trouwt met mijn dochter, ben je niet langer werknemer, maar is de zaak van jou. Denk hier goed over na en vergeet niet te bedenken dat Sylvie Zeegers jou niet gelukkig kan maken! Dat meisje is dommer dan het achtereind van een koe, en daar beledig ik jou niet mee, want dat weet je zelf!'

Julius boog zijn hoofd toen hij mompelde: 'Het is niet de eerste keer dat u me op deze manier waarschuwt voor Sylvie en bovendien bent u niet de enige. Mijn moeder zou van vreugde een gat in de lucht springen als ik met Sylvie brak.'

'Des te meer reden om je gezond verstand te gebruiken!' zei Casper.

Julius hield zijn hoofd gebogen toen hij nu toch bekende: 'Ik loop al een poos te dubben over onze relatie, maar het is verdraaid moeilijk om er een punt achter te zetten. Ik hou van haar en volgens mij zal Sylvie het zonder mij niet redden.'

'Verbeeld je maar niks!' sneerde Casper. 'Meisjes als Sylvie Zeegers kun je vergelijken met dartele vlinders die van bloem tot bloem vliegen en op de kleurrijkste neerstrijken. Zodra dat meisje tegen een ander opbotst, is ze jou vergeten.'

'Dat had u beter niet kunnen zeggen.' Julius' stem klonk gekweld.

'Je hebt gelijk, ik sprak mijn mond voorbij. Sorry.' Casper verzweeg dat hij er achteraan dacht: maar ik heb wél gelijk, leer mij dat soort meisjes kennen!

Julius verbrak Caspers gedachten. 'Is Josine ervan op de hoogte dat u mij dit, toch wat merkwaardige, voorstel doet?'

Casper lachte zuurzoet en nadat hij zijn pompje had gebruikt, antwoordde hij: 'Nee, maar ze zal er niet vreemd van opkijken als ik het haar vanavond vertel. Josine houdt oprecht van jou, ze zal het waarderen dat ik jou een duwtje in de rug geef.'

'Dat betwijfel ik,' zei Julius bedachtzaam en na een kort stilzwijgen voegde hij eraan toe: 'Ik hou niet van Josine en dat weet ze. Ik weet niet wat ik van dit gesprek denken moet… Het duizelt me eerlijk gezegd een beetje, meneer Van Arendonk.' Julius sloeg zijn ogen vragend op naar Casper.

Hij haastte zich te zeggen: 'Het is niet zo dat ik het bijltje er van vandaag op morgen bij neerleg, Julius! Hopelijk heeft het nog wel even de tijd. Ik kan

je in elk geval verzekeren dat Josine en jij volop de gelegenheid zullen krijgen om naar elkaar toe te groeien. Ondertussen heb jij slechts één ding te doen: nadenken over mijn voorstel en ik adviseer je nadrukkelijk om daar vooral je gezond verstand bij te gebruiken! Nogmaals: zo'n kans krijgt een jongen als jij maar eens in zijn leven, vergeet dát vooral niet! Ga nu maar, ik ben moe van het vele gepraat en bovendien is het bijna sluitingstijd.'

Voordat Julius deed wat hem bevolen werd, stelde hij de vraag die op zijn lippen brandde. 'Vertelt u Josine over dit gesprek…?'

'Jazeker en wel zo spoedig mogelijk. Je kijkt nu warempel net alsof je het in je broek doet! Wat is er aan de hand met jou, Julius Rietvoort, je zou uitgelaten dankbaar moeten zijn!' Casper lachte geamuseerd om het gezicht van Julius.

Deze mompelde: 'Ik vraag me af hoe Josine erop zal reageren – ze is niet van gisteren. Stel dat ik op uw voorstel inga, dan zal Josine pijnlijk beseffen dat zij mijn tweede keuze is. Dat lijkt mij voor een vrouw moeilijk te accepteren.'

'Tjonge, waar jij je al niet druk over maakt!' viel Casper uit. 'Laat dat soort zorgen nu maar gerust over aan Josine en mij, daar redden wij ons heus wel uit. En ga nu, ik moet even rusten.'

'Nou, eh… tot maandag dan maar,' zei Julius even onhandig als hij zich voelde.

Casper stak als groet een hand op. 'Als jij het dit weekeinde uitmaakt met Sylvie Zeegers, zal dat jou geen windeieren leggen, mijn jongen!' Het klonk als een belofte en zo was het ook bedoeld.

Julius' gedachten dwaalden echter niet begerig naar een veelbelovende toekomst, maar naar zijn huidige meisje, Sylvie Zeegers. Iedereen zei dat ze niet bij hem paste, en goedbeschouwd wist hij dat zelf het allerbeste. Waarom hield hij van Sylvie en zag hij Josine slechts als een lieve vriendin? Het was allemaal even ingewikkeld als dubbel. Want hoewel Sylvie zijn meisje was, zocht hij Josine regelmatig op voor een goed gesprek, omdat hij daarvoor helaas niet bij Sylvie terechtkon.

Als hij al eens een onderwerp aansneed dat even dieper lag dan haar gemiddelde, keek ze hem niet-begrijpend aan. 'Gaan we duur doen? Doe even normaal, ja!' Sylvie wilde in de weekeinden alleen maar loltrappen, zoals ze dat uitdrukte. Op zaterdagavond wilde ze dansen, zondags naar de bioscoop.

Van uitgaan kreeg ze nooit genoeg, een klein beetje diepgang zat er bij haar niet in. Dat hele oppervlakkige in haar doen en laten stond hem steeds meer tegen en hij stoorde zich de laatste tijd vreselijk aan haar botte manier van spreken. Hoe zou mam reageren als hij haar straks vertelde welk voorstel hem vandaag was gedaan? vroeg Julius zich af toen hij samen met Henk Wolthuis de winkel opruimde en de stalen veiligheidsrolluiken voor de etalageruiten neerliet.

Even later wensten Henk en hij elkaar een fijn weekeinde en op de valreep informeerde Henk belangstellend: 'O ja, je werd daarstraks bij de baas op het matje geroepen, wat was er aan de hand?'

Julius omzeilde de vraag. 'Volgens mij had Van Arendonk slechts behoefte aan een babbeltje. De details ervan zullen jou niet eens interesseren.'

Henk knikte en zei: 'Iemand die aan longemfyseem lijdt, wordt doorgaans niet oud. Ik maak me ernstige zorgen om de baas. Het is een beste man, een prima werkgever, en die zijn dun gezaaid, Julius! Ik moet er niet aan denken dat Van Arendonk het bijltje er op een keer bij neerlegt, want de hemel mag weten waar wij dan terecht zullen komen… áls we tenminste ergens anders aan de slag kunnen!'

Julius schrok van zijn eigen gedachten: in de nabije toekomst zal ik jouw nieuwe baas zijn, hoe vind je die! In de auto, onderweg naar het dorp, vroeg hij zich af hoe hij op die gedachte gekomen was. Had hij dan diep in zijn hart onbewust al een keuze gemaakt…? Ruilde hij Sylvie voor Josine omdat zij hem een veelbelovende toekomst kon bieden? Julius schudde zijn hoofd en bedacht dat hij de enige zou zijn die wist dat het zo niet in elkaar stak. Ook zonder tussenkomst van Van Arendonk zou hij vroeg of laat met Sylvie hebben gebroken.

Stel dat hij serieus op het voorstel in zou gaan, dan wilde niemand, maar dan ook niemand geloven dat hij al vóór het onderhoud met zijn baas van plan was geweest om het uit te maken met Sylvie. Velen zouden dan beweren dat hij de macht van het geld najoeg en er de liefde voor had opgeofferd. Zo was het echter niet; het toeval wilde dat de dingen samenvielen. Natuurlijk leek het hem fantastisch om eigenaar te zijn van de zaak die al jaren zijn voorliefde had. Daar durfde hij gerust wel voor uit te komen, maar of hij daadwerkelijk op het aanbod zou ingaan, was een heel ander verhaal. Hij mocht Josine graag, maar van verliefdheid was geen sprake. Dat Josine van

hem hield, had Van Arendonk niet hoeven te zeggen, dat had Josine hem lang daarvoor zelf al verteld.

Hij had haar destijds geholpen met de verhuizing. Schilderijen, lampen en spiegels opgehangen en de elektrische apparaten aangesloten. Toen ze helemaal kant-en-klaar geïnstalleerd was in haar eigen huis, had ze hem op een avond uitgenodigd voor een borrel en een hapje. Hij had zijn bewondering over het fraaie huis die avond niet onder stoelen of banken gestoken, had haar oprecht geprezen over de inrichting, die hij bijzonder smaakvol vond. Hij vond het nog steeds gênant dat Josine toen plompverloren had gezegd: 'Ik zou hier volmaakt gelukkig zijn als dit huis van jou en mij samen was. Ik hou van je, dat weet je allang, en daarom durf ik het gewoon hardop te zeggen zonder me te schamen.'

'Ik houd van Sylvie en dat weet jij!' Hij had gevoeld dat hij bloosde.

Josine was erop doorgegaan. 'Mannen kunnen zich vergissen in de liefde, en daar lijk jij me nu precies het type voor. Volgens mij houd je slechts van Sylvies mooie figuurtje, en als dat zo is, zou je toch eens over het volgende gezegde moeten nadenken: wie de vrouw trouwt om haar lijf, verliest het lijf, maar houdt het wijf.'

Toen het gesprek zo'n pijnlijke wending nam, was hij opgestapt.

Josine had hem uitgelaten, bij de deur had ze zacht gezegd: 'AI duurt het een eeuwigheid, ik zal op je wachten, Julius…'

'Jij zou jezelf wat minder moeten kwellen,' had hij gemompeld en onderweg naar huis had hij plotseling naar Sylvie verlangd. Toen hield hij waarschijnlijk nog onvoorwaardelijk van haar, maar nu durfde hij het met Sylvie niet meer aan. En met Josine al evenmin, want hij hield wel van Sylvie, maar niet van Josine. Hoe zou hij haar dan ooit gelukkig kunnen maken? En dát was voor hemzelf nu juist een eerste vereiste: de vrouw met wie hij zijn leven deelde, moest gelukkig zijn naast hem.

Dat was een van de redenen waarom hij het met Sylvie niet meer aandurfde. Ze waren zó totaal verschillend, het kon volgens hem niet uitblijven dat ze op den duur uit elkaar zouden groeien met alle gevolgen van dien. Dat moest hij Sylvie besparen en zichzelf ook. Sylvie was pas twintig jaar, misschien had Van Arendonk gelijk en vond zij snel een ander waardoor ze hem vergat. Het was te hopen, maar voordat het echter zover was, zou hij haar pijn moeten doen. Sylvie hield oprecht van hem, ondanks haar jeugdige leef-

tijd wilde ze niets liever dan met hem trouwen. Ze kon bloedserieus zeggen: 'Het lijkt me maar wat gemakkelijk om getrouwd te zijn. En als er dan ook snel een kind komt, hoef ik lekker nooit meer buiten de deur te werken! Ik háát werken, wat dat betreft ben ik net mijn moeder, hoor!'

Dat soort uitspraken van Sylvie maakten hem bang. Hij moest er toch waarachtig niet aan dénken dat Sylvie zou worden als haar moeder! Janet Zeegers was vierenveertig jaar, maar vanwege haar slonzige uiterlijk en haar postuur leek ze op een vrouw van dik in de zestig. Ze was werkelijk moddervet. Ze liep niet gewoon, maar schommelde als een volgevreten kamerolifant door het dorp. En zo onverzorgd als ze er zelf bij liep, zo zag ook haar huishouden eruit. Janet stak in huis geen hand uit en geneerde zich daar allerminst voor. Als ze er door andere dorpsvrouwen op aangesproken werd, lachte Janet Zeegers haar ongepoetste tanden bloot en zei: 'Eens zal magere Hein me komen halen en dan wil ik geen kromgewerkte vrouw zijn, maar eentje die volop van het leven genoten heeft. Ik snap niet dat jullie je dik maken om mij, misschien ben ik daar te dom voor. Maar dat is dan alweer een pluspunt voor mij, want hoe dommer je bent, hoe minder zorgen je kent!'

Sylvie kon ook dingen in die trant zeggen, bedacht Julius met een diepe frons in zijn voorhoofd. Sylvie had van nature dik, hoogblond haar dat ze jammer genoeg in een bos kleine krulletjes had laten permanenten. In de supermarkt bij hen op het dorp was ze destijds aangenomen als caissière, maar algauw was gebleken dat zelfs zo'n eenvoudige baan ver boven Sylvies petje ging. Ze bracht er niets van terecht, gaf te veel of te weinig wisselgeld terug en als de klanten daarop reageerden, werden ze door Sylvie afgebekt. Maar omdat ze een dorpelinge was, men het gezin Zeegers kende én wist dat Sylvie nergens anders aan de slag zou komen, mocht ze blijven. Om de vakken te vullen en de winkel schoon te houden.

Maar daar had Sylvie het weer moeilijk mee en tot zijn schrik had ze onlangs gezegd: 'Mijn baas is een grote klootzak. Die oen snapt er niks van dat ik me doodongelukkig voel zodra er mij een sopdoek in de handen wordt gedrukt. Ik loop de kantjes er dan ook mooi van af en ondertussen vreet ik me ongans aan drop en bonbons.' Een andere keer had ze tegen hem gezegd: 'Laatst hoorde ik dat een klant fluisterend tegen een ander zei dat ik het prototype van een dom blondje ben. Wat prototype betekent weet ik niet, toch

wist ik dat het mens gelijk had. Want waar anderen hersens hebben, zit bij mij enkel snot. Kan ik het helpen?' Sylvie was in een schaterlach uitgebarsten, ze had hem een por gegeven. 'Toe, lach met me mee, dan hebben we tenminste samen lol!'

Hij had nog geen glimlach tevoorschijn kunnen toveren. Het had hem zelfs moeite gekost om te bedenken dat hij het haar niet kwalijk mocht nemen. Sylvie wist immers niet beter, bij haar thuis werd dezelfde ruwe taal gesproken. Sylvies vader, Tjerk Zeegers, was geen haar beter dan zijn vrouw. Hij was zesenveertig jaar, een boom van een kerel en betonvlechter in de bouw. Hij vond Tjerk Zeegers ronduit een vreselijke man, een ongelikte beer met wie je geen fatsoenlijk woord kon wisselen. Hij voelde zich in het asociale gezin absoluut niet thuis. Een kop koffie kreeg hij met moeite naar binnen omdat het kopje niet schoon was, en het lepeltje nog kleefde van de vorige gebruiker.

De mensen in het dorp hadden er geen goed woord voor over, maar hij schaamde zich er echt voor dat Tjerk en Janet Zeegers elke zaterdagavond in de kroeg doorbrachten. Dat deden ze al toen hun kinderen nog baby's waren en tot op de dag van vandaag hadden ze die botte gewoonte niet afgeleerd. Ze keerden gelukkig nooit dronken huiswaarts, ze kenden hun taks, zoals ze dat zelf uitdrukten. Janet nam elke zaterdagavond drie of vier glaasjes bessenjenever. Tjerk telde de glazen bier niet die hij achteroversloeg, zijn lichaam was eraan gewend en kon wel wat verdragen. Het echtpaar verkondigde steeds dat het de kroeg op zaterdagavond nodig had om de zorgen van alledag te vergeten. In feite waren het simpele zielen die geen zorgen kenden omdat ze er met een wijde boog omheen liepen.

Tegenwoordig haalden de dorpelingen hun schouders op over de levenswijze van de familie Zeegers, maar dat was vroeger wel anders geweest. Toen werden ze fel veroordeeld omdat ze het waagden om twee weken na de geboorte van hun tweeling, Sylvie en Koert, de kroeg alweer op te zoeken. De baby's werden thuis gewoon aan hun lot overgelaten. Het was een geluk, bedacht Julius, dat er in dat gezin na de tweeling geen kinderen meer gekomen waren.

Tjerk placht daar op zijn heel eigen, lompe manier over te zeggen: 'We kregen in één worp twee biggen tegelijk en dat was voor mij een teken aan de wand! Mij niet meer gezien, wie weet wat Janet me bij een volgende

kraam had geflikt! Stel dat ze me een drieling afleverde, dan zat ik mooi een leven lang vast aan een hok vol koters. Nou, dank je feestelijk, twee is voor ons al te veel van het goede.'

Tjerk en Janet hadden uiteindelijk alleen Sylvie overgehouden. Koert was nog maar zestien jaar geweest toen hij met een dolle kop – zoals Janet het uitdrukte – van huis wegliep. In die tijd hadden ze maandenlang niet geweten waar de jongen uithing. De dorpelingen hadden zich zorgen gemaakt, de ouders niet of nauwelijks. Die hadden laconiek hun schouders opgehaald en gezegd: 'Hij had gewoon thuis kunnen blijven, hoor, we hebben hem niet weggejaagd.'

Na lange tijd hadden ze een berichtje van Koert ontvangen waarin hij meldde dat hij na wat omzwervingen terecht was gekomen in Spanje. Hij was in Benidorm werkzaam in de horeca en ze moesten er maar niet op rekenen dat hij ooit terugkwam. Tot nu toe had Koert Zeegers woord gehouden; hij was niet teruggekeerd en de enige die hem miste was Sylvie. Soms, lang niet altijd.

Een enkele keer huilde ze haar verdriet om Koert bij hem uit, dan snikte ze zielsverloren. 'Hoe kan Koert mij nou in de steek laten, hij is een helft van mij. We horen bij elkaar.' Vreemd genoeg reageerde ze een volgende keer volstrekt anders. Dan zei ze dingen als: 'Je denkt toch zeker niet dat ik me te sappel maak om mijn broer! Mij niet gezien. Uit het oog, uit het hart. Zo werkt dat bij mij.' Zo werkt dat bij mij, herhaalde Julius in gedachten. Als Sylvie werkelijk zo over dit soort dingen dacht, zou ze naar alle waarschijnlijkheid ook niet lang om hem treuren. Dat hij daar niet eerder aan had gedacht! Destijds had dat oppervlakkige, gevoelloze in Sylvie hem gestoord, nu putte hij er voor zichzelf moed uit en voor Sylvie troost. In de zucht die Julius slaakte, lag enige opluchting, zijn somber staand gezicht verhelderde er echter niet door.

Toen hij in het dorp arriveerde en even later bij zijn moeder de huiskamer binnenstapte, zag Maaike Rietvoort ogenblikkelijk dat haar zoon ergens over tobde. Ze nam het traditionele begroetingskusje op de wang in ontvangst en besloot hem niet meteen lastig te vallen met vragen. In plaats daarvan zei zij hartelijk: 'Ik heb het eten klaar, hoor, als je wilt kunnen we aan tafel.' Maaike was een kleine, gezette vrouw met een warme uitstraling. Ze was vijftig jaar en al zo grijs als een duifje.

Drie meeslepende familieromans over het leven van

Josine

In *Een stoffelijk bewijs* trouwt Josine met Julius. Niet lang daarna wordt hun zoon Ruben geboren. Maar dan gebeurt er iets vreselijks met Ruben, waardoor het huwelijk onder grote druk komt te staan.

In *Waarom mijn moeder* zien we Ruben als jongvolwassene. Hij raakt warm bevriend met Patty Dinkla, tot ongenoegen van zijn moeder Josine. Zij worstelt nog steeds met problemen uit het verleden en kan Ruben moeilijk loslaten.

In *Op vleugels van de tijd* is Patty, ondanks de tegenwerking van haar schoonmoeder Josine, gelukkig getrouwd met Ruben. Wanneer ze een paar maanden in verwachting is, gebeurt er iets waardoor de verhoudingen tussen Patty en Josine nog meer op scherp komen te staan.

Henny Thijssing-Boer (1933-2011) is een van Nederlands bekendste streekromanauteurs. Haar oeuvre telt bijna honderd titels, die het leven beschrijven in al zijn facetten.

ISBN 978 94 0190 857 3 NUR 344

9 789401 908573

www.zomerenkeuning.nl

Z&K